

אלו נערות פרק שלישי כתובות

לא

עין משפט נר מצוה

א מ"א פ"ג מהל' גניבה
הלכה ב:
יא ב ג מ"א חס טו"ע
ח"מ קטן שנה:
יב ד ה מ"א פ"ג מהל'
שנת הלכה י:

תוספות ר"ד

א"ר אבין הוורק חץ
מתחילה ד' לטוף ד' וקורע
שיראין בהליכתו פטור
שעקירה צורך הנחה היא.
פי' ומהיה שעתא אתחלה
לה מלאכה והלך אע"ג
דחוב ממון מקמי הנחה
אתיא ליה פטור הואיל (ל'
וכן עקור להנחה אתיא
לה מיתה ותשלומין באין
באחד ולא תימא תשלומין
קרימי ליתא: תניא הגונב
כיס בשבת חייב. פי'
חייב בתשלומין אע"פ
שנהרג שכבר נתחייב
בגניבה קודם שיבוא לידו
איסור שבת פי' דמשעה
דאגבהה קניא שהגבהה
קונה ככ"ט אפילו ברה"ר.
ופי' אף להתחייב באונסים
מחייב בנפשו לא הוי
עוד דמפק ליה היה
מגרר ורצא פירוש שלא
גביהו ברשות הבעלים
ולא קנאה אלא בהוצאה
מירשות בעלים פטור.
שהרי איסור שבת ואיסור
גניבה באין כא'. פי' בן
סורר ומורה מוקי לה
בגון דשדיה בבורא שאין
הכיס בעין שאם הוא
בעין א"י לוכדת בו אלא
בעל הכיס בא ונטלו.

א) נראה דל"ל הואיל דהא
דקא עקור להנחה אתיא לה
הו מיתה ותשלומין וכו'.

והוא שהדליק את הגדיש בצבת פטור מפני שידון בנפשו והיינו מיתה לזה משום שבת ותשלומין לזה משום גדיש אלא על כרחך חשיב מיתה ותשלומין לאחד הואיל ולא מתחייב מיתה בשביל אדם אלא לשמים וה"ג אכילת תרומה וקריעת שיראין הוי מיתה ותשלומין לאחד ור"י ראה ליישב פי' הקונט' דחשיב הכא מיתה לזה ותשלומין לזה לפי שהן ב' מעשים

אכילת תרומה וקריעת שיראין וכן פלוני צא על צמו של פלוני הם ב' עדיית שהיו יכולין להעיד עליו בלא הצת ועל הצת בלא עליו פלוני צא על נערה המאורסה פלונית וזימה אצל מדליק גדיש הכל צא על מעשה אחד ולכן חשיב מיתה ותשלומין לאחד ואין נראה לרשב"א דהא אמר רב יוסף צפ"ק דסנהדרין (דף טו: ושם) הביא הבעל עדים שזימה והביא האב עדים והזימוס לעידי הבעל עידי הבעל נהרגים ואין משלמין ממון חזר והביא הבעל עדים והזימוס לעידי האב עדי האב נהרגין ומשלמין ממון ממון לזה פירוש לבעל שר"ל להפקידו כחובו ונפשות לעדים והתם על הזמה אחת צא לזה הכל ונראה לר"ת דרצא דקא גבי עדים וזממיה אית ליה דממון לזה ונפשות לזה חייב משום דבעינין שמתקיים הזמה כלפי כל אחד ומיהו ממון ונפשות צמד גברא פטור כיון דמתקיים צו קלמ הזמה אצל בעלמא מודה רצא דממון לזה ונפשות לזה פטור דהא גדי סמוך לו ועד כפות לו דתנן פטור ומוקמינן צפרק כילד הרגל (ב"ק דף כג: ושם) צדיק דח ועדל דחד ועוד דרצא גופיה אית ליה צפרק בן סורר ומורה (סנהדרין דף עז.) דרודף ששבר כלים צין של נדדף צין של כל אדם פטור אע"ג דהוי מיתה לנרדף ותשלומין לבעל הכלים ומיהו התם גבי רודף רצא גרס כדמוכח בהגוזל בתרא (ב"ק דף עז: ושם) דצפ"ק דסנהדרין (דף י.) דרצא ועוד ואומר ר"ת לכו"ע מיתה לזה ותשלומין לזה פטור דהא קים ליה דצדצה מיניה דפטור נפקא לן

וקרע שיראים. בשעה שזולעה ואע"ג דמיתה לזה משום ממונה דניחך אחיה ליה מיפטור וסבירא ליה לרב אשי מיתה לזה ותשלומין לזה פטור: שעקירה לורך הנחה היא. הלכך אע"ג דחייב ממון מקמי הנחה אחיה ליה פטור הואיל וצין עקירה והנחה אחיה ליה מיתה ותשלומין צדין כלאחד שעקירה לורך הנחה היא ומהיה שעתא אתחלה לה מלאכה: דאי בעי גחין. למטה מג' טפחים ואכיל וצירי מג' לאו הגבהה חץ: לא מצי לאהדורה. משזוק את הלכך משעת עקירה סופו לקרוע לו שיראין: הכא מצי מהדר ליה. הלכך לא אמרי' משעת הגבהה אתחלה לה אכילה: המעציר ספין. צידו בהליכה: הוגוז יום בצבת.

וקרע שיראין של חבריו גופא אמר רב חסדא מודה רבי נחוניא בן הקנה בגונב חלבו של חבריו ואכלו שהוא חייב שכבר נתחייב בגנבה קודם שיבא לידי איסור חלב לימא פליגא דרבי אבין דאמר רבי אבין (א' הוורק חץ מתחילת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא הכא נמי הגבהה צורך אכילה היא הכי השתא התם אי אפשר להנחה בלא עקירה הכא אפשר לאכילה בלא הגבהה דאי בעי ג' גחין ואכיל אי נמי התם אי בעי לאהדורה לא מצי מהדר לה הכא מצי מהדר לה מאי איכא בין האי לישנא להאי לישנא איכא בינייהו המעביר סכין ברה"ר וקרע שיראין בהליכתו לךך לישנא דאמרת אי אפשר להנחה בלא עקירה הכא נמי אי אפשר להנחה בלא עקירה לךך לישנא דאמרת לא מצי מהדר לה הכא מצי מהדר לה גופא אמר רבי אבין הוורק חץ מתחלת ארבע לסוף ארבע וקרע שיראין בהליכתו פטור שעקירה צורך הנחה היא מתיב רב ביבי בר אבבי (א' הוגוזל כיום בשבת חייב שכבר נתחייב בגניבה קודם שיבא לידי איסור סקילה יהיה מגרר ויוצא מגרר ויוצא פטור שחרי איסור שבת וגניבה באין כאחד ואמאי הכא נמי לימא הגבהה צורך הוצאה היא הכא במאי עסקינן כגון שהגביהו על מנת להצניעו ונמלך עליו והוציאו וכו' האי גוונא מי חייב והאמר רב סימון אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן (א' הומפנה פטור

הפצים מזוית לזוית ונמלך עליהם והוציאן פטור שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך לא תימא ע"מ להצניעו אלא אימא ע"מ להוציאו הכא במאי עסקינן הכשעמד עמד למאי אי לכתף אורחיה הוא אלא בעומד למוש אבל לכתף מאי פטור מלא יהיה אסון וגו' והתם הוי מיתה לאשה ותשלומין לבעל שהולדת שלו ואומר ר"י דלינה ראייה דהתם כיון שהולדת הן בגוף האשה חשיב מיתה ותשלומין לאחד מדע דצפרק בן סורר ומורה (שם דף עז.) בעי לחייב כשאין אסון בשהיה אף ע"ג דניתן להצילו בנפשו דבזמנות שבמיתה הכתוב מדבר משום דהוי מיתה לזה שרצה להורגו ותשלומין לבעל ואפי' הכי כשיש אסון פטור והיינו משום דחשיב מיתה ותשלומין לאחד לפי שהן בגוף האשה דכפרישית ורבי"א אומר דכלל מקום מיתה לזה ותשלומין לזה חייב שזני דניחך להליל לכל אדם ויחייב מיתה לזה ובעל העבד ולבעל הכלים) ולהכי חשיב מיתה ותשלומין לאחד ואע"ג דמעיקרא צפרק בן סורר (ג' טו) חשיב רודף מיתה לזה ותשלומין לזה לפי המסקנא דקאמר אלא לא שנה חזר צו מאותה סברא וה"פ אלא לא שנה משום דהוי מיתה ותשלומין לאחד והכא חשיב מיתה ותשלומין לאחד כמו צמדליק גדיש]: **שעקירה** צורך הנחה היא. קשה דאמרין צמדליק חזר וזוכר גניבותין לחזרי וסיקני לי חזירי גניבותין ופריך מתי לאויר חזירו קנה ומתחייב בנפשו משום שבת לא הוי עד שנתנו ומאי פריך והא עקירה לורך הנחה היא כדאמר הכא ופרישית אחי שפיר דפירש דאי אפשר לניסוך בלא הגבהה ואפי' קאמר רב מנסך ממש בהניחין (גיטין דף עז: ושם) ולא קא מפטור משום דקים ליה דצדצה מיניה דרדכי ירמיה דמשעת הגבהה קונה ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת ניסוך והשתא רבי ירמיה לית ליה דהגבהה לורך ניסוך היא וה"י דלית ליה דעקירה לורך הנחה היא ולא הוה מפליג צין מצי לאהדורי ללא מצי לאהדורי מדע ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה אמאי נקט רבי אבין וזק חן לניקוט מעציר אלא ודאי כי הדדי ניהו ומאן דפליג אמעציר פליג נמי אזורק ואליבא דרבי ירמיה פריך בצמדליק (ב"ק דף עז:) גבי גנב ומכר בצבת דפטור כגון דאמר ליה זרוק גניבותין לחזרי וסיקני לי חזירי גניבותין ופריך מתי לאויר חזירו קנה ומתחייב בנפשו משום שבת לא הוי עד שנתנו ומאי פריך והא עקירה לורך הנחה היא כדאמר הכא ופרישית אחי שפיר דפירש דאי אפשר לניסוך בלא הגבהה ואפי' קאמר רב מנסך ממש בהניחין (גיטין דף עז: ושם) ולא קא מפטור משום דקים ליה דצדצה מיניה דרדכי ירמיה דמשעת הגבהה קונה ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת ניסוך והשתא רבי ירמיה לית ליה דהגבהה לורך ניסוך היא וה"י דלית ליה דעקירה לורך הנחה היא ולא הוה מפליג צין מצי לאהדורי ללא מצי לאהדורי מדע ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה אמאי נקט רבי אבין וזק חן לניקוט מעציר אלא ודאי כי הדדי ניהו ומאן דפליג אמעציר פליג נמי אזורק ואליבא דרבי ירמיה פריך בצמדליק (ב"ק דף עז:) אצל אס אפשר לניסוך בלא הגבהה לא פליג רבי ירמיה דרדכי אבין ובהגוזל בתרא (שם דף עז:) משמע קלמ דרבי ירמיה פליג דרדכי אבין גבי חזרו לומר אף המנסך דקאמר התם מעיקרא סבור דרדכי אבין ולבסוף סבור דרדכי ירמיה [ומיהו יש לדחות דמעיקרא סבור דרמיה לרדכי אבין ולבסוף סבור דרמיה לרבי ירמיה]: **דאי** בעי גחין ואב"י. פי' צוקונט' למטה מג' דלא הויה הגבהה וקשה לר"י דמה שייך הגבהה דצדכ שהוה תופס צידו או צפיו דונתן צידה אמר רחמנא ואמרין גבייתן (דף עז.) וזק לתוך קלתה מגורשת קשורה אע"פ שאינה תלויה אע"ג דמייירי צרשות הבעל ואפי' מאן דבעי התם תלויה אינו מנריך שתהא גבוה ג' אלא נראה לר"י (ה"פ דאי בעי גחין ואכיל) אס הוא חלבו של חבריו יכול הוא לשחות ולתחבזה עד בית זליעתו אע"ג דהך אכילה אינו עושה כן והויה הגבהה זו לורך אכילה מ"מ הואיל ואיכיל ויכול לתחבזה בלא הגבהה ללא לורך אכילה היא וה"י דה"מ לממיר דאפשר לאכילה בלא הגבהה כגון אס תחבזה לו חזירו: **הכא** נמי נימא הגבהה צורך הוצאה היא. ללישנא דאי בעי לאהדורי לא מצי מהדר א' לא פריך מידי אצל ללישנא דאי אפשר להנחה בלא עקירה פריך דהכא נמי אי אפשר להנחה בלא הגבהה אע"ג דאפשר בגרייה כך לי עקירה זו כמו עקירה אחרת דמ"מ האיסור מתחיל משעת הגבהה דאס היה אחר עושה עקירה לא היה מתחייב בהנחה נמצא עקירה גורמת החיוב ועד שעת הנחה מושך החיוב: **נימא** הגבהה צורך הוצאה היא. תימה לפר"ת דהגבהה קונה פחות משלשה טפחים ו' מצי פריך והא כיון דקנאה קודם התחלת העקירה דעקירה לא הויה עד שיגביה שלשה דלמטה משלשה הוי כלבוד כדאמרין בהמוציא (שבת דף פ.) ושם) העציר חלי גרוגרת דרך עליה חייב ואס כן דין הוא שיתחייב כמו לכן עוזאי דאמר מהלך כעומד דמי דחייב לפי שקנאה קודם שהתחיל העקירה ואומר רשב"א דמשמע ליה בכל ענין גונב כיס אפילו מונח על גבי מקל שהוא גבוה שלשה טפחים שבת עשה הקנין והעקירה צבת אחת: **שהגביהו** לורך מנת להצניעו ונמלך דהוציאו. ואס דאמר וכיון דסלקא לעמיה השתא דמחייב אהן הוואה אס כן הרצא קושיא לדוכמין דע"כ מנת להצניעו ונמלך דהוציאו. ואס דאמר וכיון דסלקא לעמיה השתא **אבל** לכתף מאי פטור בו'. אפילו הוי לכתף חייב הוי מצי למיפדך דליפלוו צדידיה צין עמד ללא עמד כלל:

א) ב"ק ק"ח. ג) סנהדרין ע"ג. א) צ"ב פו. סנהדרין ע"ב. שבת לא: מוספא דב"ק פ"ט. ד) שבת ה: שיעורין כ: ע"ג, ח) וכן ראה לומר הספר הם מתחיל האיסור משעת עקירה הכא אף האיסור מתחיל אלא משעת אכילה דאי בעי גחין ואכיל לית בלא הגבהה אצל בלא לא מתחיל נמי האיסור משעת הגבהה. מ"א, ו) ונ"ע מוס' שיעורין ע"ג: ד"ה לךך ומוס' קדושין פו. ד"ה אי מצי ומוס' ב"ק כט: ד"ה אלא].

ג' הוגוזל כיום בשבת. עין יושלמי ב"ק פ"ג הלכה ד:

ג' הוגוזל כיום בשבת. עין יושלמי ב"ק פ"ג הלכה ד:

הנחות מהר"ב רישבורן

א) הוס' ד"ה הכא וכו' לא פריך מד"ה ע"י פי' שם הא"ה לורך לישנא נמי פריך ולדכרי צ"ל דרב ציני בני אבי המומיב לית ליה אכיל בינייהו ועדי הש"ס לעיל בסמוך. ד"ה הא"ה ויטוה מקובלת שם הרבצין והא"ה וקדוים צדידיה לרבני חזר ודו"ק:

מוסף רש"י

הוורק חץ. שבת ב"ק ק"ז. שעקירה צורך הנחה היא. דכיון דצין עקירה להנחה קרע, מלאכה משעת שבת ומשעת עקירה (צ"ל קריעה. ב"מ) צדין כלאח ולא אמרין משעת עקירה (צ"ל קריעה. ב"מ) חייב ממון ומתחייב בנפשו לא הוי עד שעת הנחה חן (ב"ק ק"ח). הגונב כיס בשבת. שהגניבה וקנאה בהגבהה (סנהדרין ע"ב). חייב. להחזיר ואע"פ שהוילאו אתי כן לרבי' ומתחייב בהוצאתו מיתה (שם) חייב בתשלומין ואע"פ שצין בנפשו (שבת ע"ג) דליכא לומר קס ליה דצדצה מיניה לליכא הכא שמי רשעיות יחיד (רשב"ם ב"ב פ"ג). שכבר נתחייב בגניבה. בשעה שהגביה הכיס צבת הבעלים (שבת ע"ג) וישלם חיוב מיתה הבעל עליו לאחר מכן אינו נפטור מן התשלומין (סנהדרין ע"ב). היתה מגרר ויוצא. שלא קנאה בהגבהה אלא בהוצאה מיתת הבעלים (שבת ע"ג) ולא קנאו מתוך הבית. אצל כשזילא לרבי' קנאו בשעירי רשות שהוילאו משעות הבעלים ויחיק ידו למטה משלשה וקבלה חזרו, דידו תשובה לו כהרצנה על ארבעה והי הוא לו כחלו. ואע"פ שזק אלו הגבהה והי מוקיין לה כמתכות (סנהדרין ע"ב). שלא היתה עקירה משעה ראשונה לךך. ובשבת מלאכה משעת אכילה מורה שמתין לךך אלא שגנב בשבת כסגו שזיהו חול או מלאכה זו מותרת, אבל כי לא נתחייב פטור מטעמא (שערינו כ"ב).